

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/88/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7517203567
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7517203567.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Cakociho a členov senátu JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Petra Tutka v spore žalobcu Poštovej banky a.s., so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 4, IČO: 31 340 890, zastúpeného Advokátskou kanceláriou RELEVANS s.r.o., so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie 8/A proti žalovanému Š. B., V. XX.X.XXXX, P. B. V. P., Q. C. XXX/X, o zaplatenie 6.734,10 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 7.11.2017 č.k. 13Csp/90/2017-55 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 6.434,10 eur, dlžné úroky z istiny v sume 354,14 eur, úrok z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 6.734,10 eur od 14.2.2017 do 21.3.2017, 5,25% ročne zo sumy 6.584,10 eur od 22.3.2017 do 3.10.2017, 5,25% ročne zo sumy 6.3434,10 eur od 4.10.2017 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Konanie ohľadne nároku do výšky 300,00 eur zastavil, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania.

2. Týmto rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 6.734,10 eur spolu s príslušenstvom, ktorej sa tento voči žalovanému domáhal na základe tvrdenia, že dňa XX.XX.XXXX s ním uzavrel úverovú zmluvu, na základe ktorej mu poskytol úver vo výške 7.000,00 eur. Žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti riadne splácať úver a preto žalobca vyhlásil dňa XX.X.XXXX predčasnú splatnosť celého úveru.

3. Rozsudok odôvodnil súd prvej inštancie tým, že na základe vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav:

4. Žalobca so žalovaným uzavreli dňa XX.XX.XXXX zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanému peňažne prostriedky vo výške 7000 eur. Žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver vrátiť, zaplatiť úrok, príslušenstvo a poplatky. Žalovaný si svoje povinnosti splácať úver riadne a včas nesplnil, preto žalobca vyhlásil dňa XX.XX.XXXX úver za predčasne splatný. Žalobca ku dňu podania žaloby eviduje voči žalovanému pohľadávku, ktorá pozostáva z istiny vo výške 6734,10 eur, dlžných úrokov z istiny do 13.2.2017 vo výške 746,32 eur, zmluvného úroku vo výške 19,00 % ročne zo sumy 6734,10 eur od 14.02.2017 do zaplatenia, zákonných úrokov z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 6734,10 eur od 14.02.2017 do zaplatenia. Žalobca si zároveň si uplatňuje aj trovy konania. Zo zmluvy o úvere zo dňa XX.XX.XXXX súd zistil, že výška úveru bola v sume 7000 eur, splátka bola určená na 165 eur s tým, že počet splátok bol určený na 72 mesiacov, ročná úroková sadzba bola 19,00 %, RPMN vo výške 20,74 %, priemerná hodnota RPMN 13,88 %, termín konečnej splatnosti 12/2019. Na základe toho súd prvej inštancie s poukazom na ust. § 1 ods. 2 a § 2 písm. d/

zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj s poukazom na ust. § 52 ods. 1 a 4 a § 53 ods. 1 až 5 uzavrel, že z výpisu z účtu žalovaného vyplýva, že žalobca mu poskytol peňažné prostriedky vo výške 7.000,00 eur. Keďže si žalovaný nesplnil svoje povinnosti riadne a včas z požičanej sumy uhradil iba 265,90 eur a následne počas súdneho konania ešte sumu 300,00 eur, súd prvej inštancie vyhovel žalobe a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 6.434,10 eur. Ďalej uviedol, že žalobca žiadal pôvodne priznať úrok z úveru vo výške 19,00 ročne z nezaplatenej istiny od 14.02.2017 do zaplatenia. S poukazom na ustálenú súdnu prax (uznesenie NS SR sp. zn. Obo 143/98, Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14) uviedol, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. Takýto záver považoval za logický s poukazom na to, že v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Žalovaný ako dlžník bol povinný na základe uzavretej zmluvy platiť z poskytnutých prostriedkov úroky vo výške 19,00% ročne, tieto úroky boli splatné mesačne. Úroky sú peňažným plnením a dôsledkom omeškania s ich plnením je povinnosť dlžníka platiť úroky z omeškania. Je to zákonný dôsledok vyplývajúci z § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka bez toho, že by to museli účastníci právneho vzťahu dohodnúť. Úroky z omeškania patria po celú dobu, po ktorú je dlžník s platením úrokov v omeškaní. Platí to však len pre omeškanie s platením úrokov z poskytnutých prostriedkov, nie o úrokoch z omeškania. Keďže povinnosť platiť úroky z omeškania je už dôsledkom omeškania, za omeškanie s ich plnením už ďalej úroky nepatria. Dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov (úveru) patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

5. S poukazom na znenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a na obsah dôvodovej správy k jeho novele vykonanej zákonom č. 106/2014 Z.z. vyvodil, že v súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok sa zavádza nové pravidlo, podľa ktorého úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565 OZ. Vzhľadom na nejednoznačnosť výkladu a neprímerané postupy niektorých veriteľov sa jednoznačne zakotvuje, že tzv. odplatné úroky budú veriteľovi patriť výhradne len do okamihu uplatnenia práva na jednorazové zosplatenie úveru alebo pôžičky poskytnutej spotrebiteľovi v súlade s § 53 ods. 9 OZ. Z uvedeného vyvodil, že veriteľ si nebude môcť po jednorazovom zosplatení uplatniť úroky za čas, ktorý by mala úverová zmluva ešte trvať bez výhody postupného splácania dlhu spotrebiteľom v splátkach. V týchto prípadoch bude mať po jednorazovom zosplatení veriteľ nárok len na úroky z omeškania, ktorými sa bude úročiť celá výška dlhu spotrebiteľa, ktorá sa ustálila v dôsledku uplatnenia práva na jednorazové zosplatenie úveru. Na základe toho súd prvej inštancie vyvodil záver, že pokiaľ žalobca zosplatnil úver dňa 14.8.2014, patria mu len úroky z omeškania. Z tohto dôvodu návrh žalobcu v časti úroku vo výške 19% ročne z nezaplatenej istiny považoval za nedôvodný a z tohto dôvodu ho zamietol.

6. Výrok o čiastočnom zastavení konania odôvodnil tým, že žalobca v tejto časti zobral svoju žalobu späť. Rozhodnutie o trovách konania založil na ust. § 255 ods. 1 CSP.

7. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Tento žiadal napadnutý rozsudok v jeho zamietavom výroku zmeniť a jeho žalobe v celom rozsahu vyhovieť, alternatívne v tejto časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Svoje odvolanie zakladal na dôvodoch uvedených v § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. V odvolaní uviedol, že nepovažuje za správny záver súdu prvej inštancie v tom, že úroky mu patria iba do okamihu zosplatenia úveru. V tomto smere zastáva názor, že ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy. Ide teda o plnenie, ktoré je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok ako forma odmeny veriteľa za poskytnutie predmetného úveru. S poskytnutím úveru bol teda späť aj nárok žalobcu na zmluvné úroky. Žalovaný si bol tohto nároku vedomý a svojim podpisom zmluvy sa tieto zmluvné úroky zaviazal uhradiť. Má za to, že z výkladu ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka je zrejmé, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru. Zosplatenie úveru je len zmena termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. V prípade, ak by veriteľ úver nezosplatnil, dlžník by bol povinný platiť zmluvné úroky. Ak teda je dlžník povinný platiť zmluvné úroky v prípade, ak platí úver v splátkach, odporuje logickému výkladu, aby bol od toho oslobodený v prípade oprávnenej zmeny termínu splatnosti. Má za to, že ad absurdum v prípade nepoctivého dlžníka by tento zo špekulatívnych dôvodov mohol bezprostredne po čerpaní úveru pristúpiť k neplateniu dohodnutých splátok, čím by spôsobil predčasnú splatnosť úveru a mohol by sa takto vyhnúť plateniu dohodnutých zmluvných úrokov v sadzbe určenej trhovými mechanizmami. Nepoctivý dlžník by tak bol viazaný iba na platenie výhodnejších úrokov z omeškania právnymi predpismi regulovanej

výške úrokovej sadzby a súd by zároveň takejto nepoctivosti poskytol ochranu. Má za to, že ani sankčný úrok nie je kompenzáciou veriteľa za poskytnutie úveru. Zmluvný úrok je totiž odplatom za poskytnutie finančných prostriedkov a tvorí tak ekonomickú podstatu poskytovania finančných prostriedkov ako podnikateľskej činnosti veriteľa. Sankčný úrok nie je a nemôže byť kompenzáciou tejto ceny finančných prostriedkov. V odvolaní taktiež poukázal na skutočnosť, že súdu prvej inštancie zaslal návrh na zmenu subjektu zo dňa 13.7.2017, pričom súd prvej inštancie nerozhodol o tejto navrhovanej zmene subjektu na strane žalobcu. Vzhľadom na skutočnosť, že novým veriteľom je spoločnosť R Collectors s.r.o. žiada o rozhodnutie ohľadne navrhovanej zmeny žalobcu.

8. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

9. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 381 CSP a na základe toho dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Súd prvej inštancie zaťažil svoje konanie procesným pochybením, keď nerozhodol o návrhu na zmenu účastníka konania na strane žalobcu a napriek takto navrhutej zmene konal aj rozhodol vo veci s pôvodným žalobcom. Za nesprávny považuje odvolací súd aj právny názor súdu prvej inštancie ohľadne dôvodnosti nároku žalobcu na zaplatenie zmluvných úrokov za čas po predčasnom zosplatnení úveru.

10. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že dňa 31.7.2017 bolo súdu prvej inštancie doručené podanie žalobcu označené ako návrh na zmenu subjektov na strane žalobcu. V tomto podaní navrhoval postupom podľa § 80 ods. 1 CSP pripustiť, aby do konania namiesto pôvodného žalobcu vstúpila spoločnosť R Collectors s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297 a to na tom základe, že pôvodný žalobca Poštová banka a.s. ako postupca uzavrela dňa XX.X.XXXX so spoločnosťou R Collectors s.r.o. ako postupníkom Zmluvu o postúpení pohľadávok, v zmysle ktorej došlo k postúpeniu žalovanej pohľadávky na nového veriteľa. Na základe toho požiadal o vyhovie návrhu na zmenu a na preukázanie svojho tvrdenia pripojil aj Zmluvu o postúpení pohľadávky č. I/2017 zo dňa XX.X.XXXX.

11. Podľa ust. § 80 ods. 1 CSP, ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

12. Podľa ods. 2 súd vyhovie návrhu podľa ods. 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinností, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť namiesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované.

13. Keďže žalobca počas konania pred súdom prvej inštancie podal procesný návrh na zmenu na strane žalobcu a zároveň k tomuto návrhu pripojil aj zmluvu o postúpení pohľadávky, ako aj písomný súhlas nového veriteľa so vstupom do konania bolo povinnosťou súdu prvej inštancie o tomto procesnom návrhu rozhodnúť. Pokiaľ sa tak nestalo, neboli splnené podmienky pre konečné rozhodnutie vo veci samej. Už toto procesné pochybenie súdu prvej inštancie je osobitným dôvodom pre zrušenie rozsudku v jeho napadnutom zamietavom výroku.

14. Odvolací súd však považuje za potrebné už v tomto štádiu konania vo vzťahu k záverom súdu prvej inštancie ohľadne zmluvných úrokov uviesť, že jeho právny názor nepovažuje za správny. Tento svoje závery v tejto otázke založil prioritne na obsahu dôvodovej správy k zákonu č. 106/2014 Z.z. a to konkrétne k bodu 5 tohto zákona (§ 53 ods. 9 OZ). V tejto otázke vychádzal zo záveru, že týmto zákonom malo byť zavedené nové pravidlo v súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok, podľa ktorého úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd poukazujúc na znenie zákona č. 106/2014 Z.z. konštatuje, že takáto zmena § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka týmto zákonom prijatá nebola. Citovaná dôvodová správa sa totiž týkala návrhu uvedeného zákona č. 106/2014 Z.z., v ktorom bolo navrhované v § 53 ods. 9 na konci jeho znenia pripojiť vetu: „Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565“. Takéto znenie zákona však v konečnom dôsledku nebolo do schváleného zákona pojaté a teda prijatý zákon č. 106/2014 Z.z. sa žiadnym spôsobom nedotkol platného znenia § 53 ods. 9, podľa ktorého: „Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má

vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva“. Takéto znenie bolo do Občianskeho zákonníka implementované zákonom č. 379/2008 Z.z. účinného od 1.11.2008, v tom čase ako znenie § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka. Z uvedeného vyplýva, že dôvodová správa, na ktorú odkazuje súd prvej inštancie sa vôbec žiadnym spôsobom nedotýka platného znenia § 53 ods. 9 OZ. Naopak samotná skutočnosť, že zákonodarca takto navrhnutú úpravu zmluvných úrokov vypustil z návrhu zákona, je dôkazom, že s takýmto znením nesúhlasil.

15. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na skutočnosť, že súdna prax otázku doby, na ktorú sa dojednávajú úroky a úroky z omeškania v minulosti už riešila a zaujala v nej názor, že rozhodovacia prax aj právna literatúra je zajedno v tom, že úroky pri poskytnutí peňažnej pôžičky predstavujú odplatu (odmenu) za užívanie požičanej sumy.

16. Ani ust. § 658 ods. 1 OZ a iné ustanovenia Občianskeho zákonníka či iného právneho predpisu nestanovujú, na akú dobu možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Uvedené ustanovenie zakotvuje iba možnosť sa pri peňažnej pôžičke na týchto úrokoch dohodnúť; o dobe na ktorú tak možno urobiť mlčí. Vzhľadom k tejto dikcii, ktorá neobsahuje jednoznačný príkaz či zákaz vo vzťahu k vymedzeniu predmetnej doby, ako i k jeho povahe, z ktorej nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť, je možné vyvodiť záver, že ide o ustanovenie dispozitívnej povahy, ktoré zmluvné strany nijako neobmedzuje v možnosti upraviť si obsah ich úrokového záväzkového právneho vzťahu, v rámci zmluvnej autonómie (pokiaľ ide o dobu, na ktorú sa úroky dojednávajú). Nemožno teda vylúčiť, aby si strany pri peňažnej pôžičke dohodli úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná (do jej faktického vrátenia veriteľovi), teda i za dobu, v ktorej sa dlžník prípadne ocitne v omeškaní so splnením svojho záväzku tým, že istinu v dohodnutej dobe splatnosti veriteľovi nevráti.

17. Tomuto záveru zodpovedá i to, ako sú právnou teóriou a rozhodovacou praxou súdov všeobecne prijímané inštitúty zmluvných úrokov a úrokov z omeškania, ktoré oboje sú príslušenstvom pohľadávky, avšak majú odlišné funkcie a je treba ich odlišovať. Zatiaľ čo zmluvné úroky sú odmenou za užívanie istiny, úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od zmluvného úroku ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dohodnuté (§ 517 ods. 2 Obč. zákonníka). Pritom platí, že môžu existovať vedľa seba.

18. Najvyšší súd Českej republiky sa v rozsudku zo dňa 27.6.2007 sp. zn. 33Odo 657/2005 nestotožnil s právnym záverom odvolacieho súdu, že úroky podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka možno zásadne dohodnúť len na dobu do dohodnutého dňa splatnosti istiny a že od tohto okamihu už zmluvné úroky nenabiehajú a nastupujú úroky z omeškania. Mal za to, že z hľadiska posúdenia doby, za ktorú boli pri peňažnej pôžičke dohodnuté úroky, bude preto vždy určujúci obsah zmluvy, ako si ho zmluvné strany upravili.

19. Odvolací súd stotožňujúc sa s týmto právnym názorom má za to, že pre ustálenie doby, za ktorú žalobcovi patria tzv. zmluvné úroky bude rozhodujúci obsah dohody v zmluve o úvere týkajúcej sa zmluvných úrokov.

20. S poukazom na tieto dôvody neostávalo odvolaciemu súdu iné ako rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietavom výroku, ako aj v nadväzujúcom výroku o trovách konania zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

21. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie predovšetkým rozhodnúť o návrhu na zmenu účastníka na strane žalobcu a pri opätovnom rozhodovaní vo veci samej bude jeho povinnosťou spravovať sa právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto zrušujúcom uznesení.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie n i e j e prípustné.